

Elfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy óra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:

Főpálya, a város-
székhely mellett.

Hirdetések:

Egy hasábos példát
soronként 5 kr-ával
számítottnak.

Obstrukziós vezérek.

Debreczen, október 27.

(—s.) Mikor az obstrukziós vitézek egyéb híján a választásokra térnek minduntalan vissza, nem is térnek el annyira a tárgytól, mint első perczen gondolnánk, mert hiszen az egyetlen és kizárólagos oka az ő bánatuknak és obstrukciójuknak a változott cégek daczára is mindig csak a választásoknál szenvedett csufos kudarcuk marad.

Persze ők ezt választási visszaéléseknek nevezik, pedig hát okosabban tennék ha nem sokat emlegetnék a választási visszaéléseket, mert nem egy ellenzéki mandátummal megeshetik az a furcsaság, hogy a „Magyar Ujság“ ráczitálja a verifikáló bizottság indokolását, mint tette Apponyi-vel leplezvé, hogy a tiszta és szeplőtlen nemzeti párti vezéri mandátum csupa „ámbár“-on alapul s úgy jött létre, hogy eleve nek és holtak egyaránt szavaztak még pedig Erdély párti választók neve alatt is, a különben nagyon tisztelt és kiváló ellenzéki vezérre.

Igazán okosabb tehát, ha nem sokat beszélnek az ellenzékiek a

választásokról annál is inkább, mert azok minden egyébtől tekintve hatalmasan dezavualták az ellenzéknek minden pártját és minden frakcióját.

És ezek csak a mult választások voltak, melyek előtt az ellenzék és különösen a nemzeti párt még nem kompromittálta magát úgy halálra, mint azóta tette, a jövő választások azonban még nagyobb megpróbáltatásokat és megaláztatásokat hozhatnak számukra, melyekért újra csak a kormányt teszik majd felelőssé, holott egyedül csak az ellenzék hazafiatlan, pártoskodó, személyeskedő magatartása lesz az oka, mely nem törődve a hazával, a parlamentarizmussal, ez időszerint is már harmadszor akasztja meg a parlamenti gépezet működését obstrukziós terrorizmusával.

Az ellenzéknek ez a magatartása a milyen jogosulatlan ép- annyira perfid és megvetendő s csak csudálkozni tudunk azon, de megérteni és menteni nem tudjuk, ha olyan emberek a kiket többre tartottunk az effélénél, ilyen kétes tisztességű politikára képesek

Az országnak semmiféle pártja

nem áll az obstrukciós ellenzék háta megett, ellenkezőleg a közvélemény erősen zugolódik már a parlamenti komédiázás miatt, a nemzetnek semmiféle érdeke nem kívánja, — hogy obstrukciójával akasztják meg a parlament működését, de egy pár ember vadgyüölködése, elkeseredése és hiúsága elég ok arra, hogy minden parlamenti rendet fenekestől felforgasson, egy hatalmas többséget téleneségre kárhoytasson s vég- eredményében majd törvényen ki- vüli állapotokat teremtsen.

De hát kik azok a merészek, akik büntetlenül játszhatnak ilyen méltatlan komédiát az ország érdekével és a parlament komoly- ságával? Polonyiéról nem érde- mes beszélni, de hogy meri Apponyi — bárminő hizelgő baritonja van is — magára venni a felelősséget ezért az obstrukciójért, a melyet semmi nem indokol? Az erkölcsi és anyagi károkat, melyek az országot érhetik miatta, nincs az a lágy bariton, mely kipótolhatná.

És hogy meri Horánszky, meg a többi hü csatlós (ha vég- kép letűnt is már a remény, hogy valaha eljusson a párt a bársony székekig) saját jól felfogott érde-

TÁRCZA.

A lövés után.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —

A hajamat hiába fésülöm a halántékomra, nem tudom eltüntetni a seb helyét. A bal halántékomon ékeskedik a régi négy krajczárososh hasonló forradás, kegyetlen emlékeztetőül azon órára, mikor szobámba zárkozva roskadoztam a díványon, félig jobb oldalra hajolva, kezemben a még meleg esővü revolverrel, melyből imént lőttem ki a töltényt, hogy kioltsam az életemet. Miért tettem? Miért is tettem?

Bolondság az élet, ha az ember jól felgondolja, rettenetes bolondság. De meghalni öngyilkos módon, még nagyobb bolondság; bizony mondom, még nagyobb bolondság. E gondolat — úgy szólván — már avval az átkozott golyóval ugyanazon pillanatban furódott a fejembe. Azt hittem, megsemmisültem, mikor eldördült a fegyver, de iszonyuan fölzaklatott lelkem azonnal az Ur angyalának lábaihoz menekült segítségért folyamodni, hogy rímáncodjék értem ahhoz, akihez én már nem merem fölemelni az orezám. Nem, nem akarok most már egyebet, csak az életet, a minden boldogság és disz nélkül való pusztá életet. Ime, a mit száz pap

hiába igyekezett belém oltani, hosszú, unalmas predikációval: az Istenben való hit most egyszerre szállott meg.

Szívem minden zugában megtelt sötét félelemmel, amely a szétpattanásig feszít. Minő kínzó kétségbeesés gyötör e pillanatban, amikor várom a halál eljövételét. Annyiszor kívántam és most mennyire rettegek tőle.

Ugy éreztem, mintha idegen kezek odacsavartak volna nehéz kötélekkel a díványhoz. Kik vannak idebent? Kérem, beszéljenek. Két hideg kéz szorítása nehezedett a vállamra. Visszafojtott lélekzettel neszelek. Csend. Nincs itt senki. Csak az óra ketyeg. Egyedül vagyok. Az ajtó zárva. Nem igaz, hogy fekszem, mert ime ülök a díványon jobb oldalra fordulva.

A gondolatok, érzések és látomán- yok így következtek egymásután. Az első kábulás után ime, mintha tisztult volna az értelmem. De szívemet össze- szorította az a gondolat, hogy bizonyára azért vagyok olyan iszonyuan józan, mert közvetlen a halál előtt még egyszer föl- villan az emberi értelem sugára.

Szánalom fogott el önmagam iránt. Még nem tudtam milyen lehet a seb, de tisztában voltam vele, hogy ezélem elértem, a golyó tényleg a halántékomba furódott. Ekkor tűnt föl, hogy a lövés után jobb oldalra dőltem, mindjárt arra gondoltam,

hogy ebből baj lehet, mert a vér, ahelyett, hogy kifolyna, befelé csorog, átitatja az agysejteket és bizonyosan gyuladás lesz belőle. Ugy megijedtem, hogy majd elkábultam. At kellene fordulni a bal oldalra, hogy a vér szabadon folyjon. Undorral, gyűlölettel dobtam el a revolvert, amely ahelyett, hogy megszabadított volna minden szenvedéstől, még nagyobb szenvedésekbe sodort. Szerettem volna rataposni. Legyen átkozott aki föltálalta ezt az öldöklő szerszámot.

A bal oldara akartam fordulni s e végből összeszedtem minden erőm. Azt hittem, hogy haldokolok és nagyon meg- lepett, hogy olyan könnyen tudok meg- fordulni. E fölött való örömben némi enyhülés szállott meg. De csak pil- lanatig tartott ez a jó érzés, mert alig, hogy megfordultam, eleredt a vérem és végigfolyt a testemen. Kel- lemetlenül meleg volt, a mint élénk, piros színű csikokban végigfolyt kezem hideg bőrén. Minél több vérem folyt el, annál súlyosabban éreztem a fejem ter- hét. Majd ólomsúlylyal nehezedett nyak- kamra és mind nehezebben szedtem a lélekzetet.

Mit tegyek? Ha jobb felé fordulok, befelé patakzik a vér, így balra hajolva pedig egészen elfolyik. Melyik tehát ke- vésbé kínosabb. De én élni élni szeretnék. Meg akarok gyógyulni. Ismét ember sze-

A modern therapiában az orvosok mindinkább a természetes gyógyvizek használatát, ezek között különösen a maga nemében páratlan

Ferencz József keserűvizet

ajánlják. A Ferencz József keserű- viz már több mint husz év óta van használatban s egy családban sem szabadna annak hiányoznia.

kében is, annyira kompromittálni a nemzeti párti zászlót, hogy már annak 67-es voltában is kételkedjünk?

Ezek az urak valóban nagyon merészek, alkalmasint azért, mert nagyon el vannak kényeztetve.

Apponyi lágy baritonja és kifogástalan szónoki formái már évtizedek óta biztosítják a nemes grófnak a nagy közönség kegyét, Horánszky pedig tragikus sorsa, hogy grófja mellett híven kitartván, mindig lemarad a hatalom szekeréről s meddőségre van kárhozható, szerzi meg a szimpatiaikat.

A közönség e két kedvencéhez csak keztyüs kézzel mer nyulni a kormánypárti sajtó s a „noblesse oblige“ elvéből kiindulva, sehol sem oly nagy a konsternáció, mint a szabadelvű párton, ha egy vidéki kormánypárti lap hasábjain egy gyenge, de eléggé ártatlan viccet mernek kockáztatni egyikről, vagy másíkról.

Szent ég! miket irnak ezekhez képest a miniszterekről és a miniszterelnökökről az ellenzéki lapok!

A két nemes vezér pedig, bizván kiváltságos helyzetében, vezeti és szervezi az áldatlan obstrukciót és a noblesse oblige elvével maga részéről ugyancsak keveset törődik.

— **A vajdahunyadi mandátum.** A képviselőház állandó igazolási bizottsága Kubinyi Árpád elnökle alatt tegnap ülést tartott, a melyen vizsgálat alá vette Szent-

kereszthy György báró Hunyadmegye vajdahunyadi kerületében megválasztott képviselő megbízó levelét. A megbízó levelül szolgáló választási jegyzőkönyv egy tartalmára, mint kiállítására megfelelően a választási törvény és a házszabályok követelményeinek, a bizottság Szentkereszthy György bárót a kérvényezhetésre nézve megsabott 30 nap főtartásával igazolta s erre vonatkozó jelentésének a Ház elé terjesztésével Psik Lajos bizottsági jegyzőt bizta meg.

— **Az állami népiskolák.** A képviselőház közoktatási bizottsága Molnár Antal elnökle alatt tegnap ülést tartott, melyen a kormány részéről Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter volt jelen. A bizottság a közoktatásügy állapotáról szóló miniszteri jelentés egyes fejezeteit következőleg osztotta ki előadásra tagjai között: Egyetemek és közoktatási tanács: Sághy Gyula; orvoskari intézetek: Papp Samu; középiskolák: Ciocan János; népoktatás: Tuba János; tanítóképzők: Mócsy Antal; szakiskolák: Sándor József; emberbaráti intézetek: Szinnyey-Merse Pál; muzeumok és műemlékek: Pildner Ferenc; tanítói nyugdíjügy: Mezey Mór. Az állami elemi népiskolák megfelelő elhelyezésével felmerülő kiadások fedezéséről szóló törvényjavaslat előadójává Molnár Antalt választotta meg a bizottság. Ezzel az ülést véget ért.

Országgyűlés.

Budapest, október 26.

Szoboszló kedvence, az obstrukció főnöke már a hajnali órákban megjelent a törvényhozás rozoga palotája előtt és mihelyt a portás kinyitotta a kapukat, rohant be a Házba.

Kétségbeesetten kutatott valami új után. Végre a reggeli lapokban felfedezte az ausztriai szlovének és a Thun gróf ügyét.

— Megvan! — pattant fel a jó ember. Ha más nincs, egy külügyi interpelláció is jó lesz.

Be is írta az interpellációs könyvbe a legújabb gravament és — megpihent.

Különbösen pihenéssel kezdte a mai munkáját az egész Ház. A dolog úgy történt ugyanis, hogy Várossy Gyula kezdte a vitát. Mit beszélt Várossy Gyula, azt legfőkébb ő maga tudhatja, mert hallgatni nem hallgatta egy lélek se.

Dél is elmúlt s Várossy Gyula még mindig *hangzott*. Egyszerre aztán így szól.

— Most pedig áttérek azoknak a kérdéseknek a válaszlására, a melyeket én magam vettem fel magamnak.

— *Tehát magához tér?* kiáltja át valaki jobbról.

Nagyon unták már a szerető testvért maguk az elvtársai is. Egymásután küldöttek hozzá stafétákat azzal a kérelemmel, hogy szüntesse be magát. Olykor valaki tréfásan kiáltja:

— Halljuk!

Ijedten intik le az „érdeklődőt.“

— Ne biztasd az istenért, mert ez komolyan veszi.

Háromnegyed egykor az elnökhöz szól a szerető testvér.

— Tekintettel a Ház kimerültségére öt percnyi szünetet kérek.

— A beszéd után szünet lesz! — szól az elnök.

Várossy Gyula pedig ivott egy korty vizet, azután végtelen flegmával jelentette ki:

— Akkor ma nem lesz szünet.

Fél kettő volt, mikor Várossy Gyula (a szerető testvér) kijelentette, hogy röviden, de markáns vonásokban ime már előadta, hogy miért nem járulhat hozzá a kormány semmiféle proppozíciójához.

Nem állhatta meg, hogy legalább az utolsó mondatába egy olyan vaskosságot ne vegyítsen, a melyért az elnök rendreutasította.

— No leülünk, — adta meg magát a szerető testvér és csakugyan megtörtént a lehetetlen. Ő befejezte a szónoklatát.

A napirend további folytatására már nem volt idő. Ezt hát holnap délelőtt tíz órára halasztották és öt perc szünet után — a mely alatt Várossy Gyula (a

retnek lenni. Mert milyen csekélység minden baj e bajhoz képest.

Vigyázzal emeltem től két kezem, egyikkel körülfogtam az állam, mire csupa véres lett mind az öt ujjam, másik kezemmel nagyon óvatosan a homlokom felső részét kaptam át, olyan hideg volt, mint a jég; így esigalassusággal balírányból fölérőttem a fejem, hogy közepén legyen; majd a divány támlájához támaszkodtam olyképp, hogy tenyeremet a tarkómra tettem párna gyanánt. A bal kezemmel pedig az államot támasztottam fel. Csak hogy a roppant izgalom kimerített, a kin és az izgalom kettős erővel nyugozott le, szerettem volna végignyújtózkodni és elaludni, de ébren tartott a félelem az iránt, ami akkor történhet, hogyha álomra hunyom le a szemem. A két kezem majd le hullt, mert alig bírtam már a karom. Mintha két hideg esontot tartottam volna fönn, le akartam eresztetni, de féltettem a fájós fejemet. E tehetetlen, gyötrelmes állapotban sirva fakadtam. Most az az újabb aggodalom kizott, hogy szememből talán nem is könny, hanem vér folyik. Akkor nincs nekem többé szemem és nem láthatom már a világot, vak vagyok. E gondolat megborzasztott annyira, hogy didergés vett rajtam erőt. A szemem repkedett, észrevettem, hogy a szobában az egyes tárgyakat meg tudom különböztetni, tehát képzelődtem az imént, mert a szemem világát nem vesztettem el.

Most dördült el a lövés, már is mennyi minden történt velem. Mi történhet még, ha hirtelen segítség nem érke-

zik. Ugy gondoltam, jelt adok valamiképp. Talpra állok, megrázom a kilinest, ahogy csak bírom, vagy bezuzom az ablakot. Egyik kezemmel a fejemet támasztottam, míg a másikkal belekapaszkodtam a diván oldal támlájába és ily módon föl-huzódtam óvatosan, esiga-lassusággal. A függönyös ablakon gyéren behatóló nap sugar fénye a keskeny szoba át-elleni falán levő tükörre omlott. Amint föl-huzódtam nagy remegés között, mert attól félttem, hogy visszahullok, elszőnyedtem a látványtól. Olyan ronesolt fejet pillantottam meg a tükörben, minőt azelőtt sem festve, sem valóságban nem láttam. Bal halántékomon tátongó, véző seb. — Arczom, ruházatom, karom, összeesapva aludt vérel. Azonk vül gyanus színű foltok homlokomon és arezomon. Homlokom alja csupa merő kék daganat, a két szemem pedig diónyira földuzzadt. Amint leeszkedtem a diványra, olyas-formát éreztem, mintha lassan süllyednék valami könnyörtelenül mély tó fenekére. Csodálkoztam azon, hogy ime összeesapnak fölöttem a hullámok és én mégsem védekezem. E pillanatban önkéntelen kiáltás verekedett fel torkomból:

— Segítség!

Ugy hiszem, többször ismételttem e szót, de a hang krakogásba ment át. A halálos némaságban, mely ezután következett, csak a fejemből folydogáló követ-csöpögését hallottam. Nagy csöppek lehetnek, mert koppantak is. Szinte dermesztő józanság szállott ismét a fejembe. Nemcsak éreztem, de egész világosan föl-fogtam helyzetem borzalmas voltát. El-

akartam esendesíteni a háborgó öntudatot és azt tettem, hogy vonagló ajkkal olvasni kezdtem a hulló csöppeket: Egy, kettő, három, négy, öt . . . Minden csöpp közelebb visz a koporsóhoz.

Ha a vérzés nem szűnik, elpusztulok. Arra is gondoltam, hogy zsebkeendővel tömöm be a sebet. Nem, hiszen épen ezt nem tehetem, mert akkor a vér befelé szűrődik. Segélyért is hasztalan kiáltottam. Senkisésem jön. De ki is jöhetne. Mikor az öngyilkosságra készülődtem, olyan örült voltam, hogy a cselédet ürügygyel eltávolítottam hazulról. — A szabóhoz küldtem, aki a város végén lakik olyan kabáttal, melyet úgy sem javíthat ki. A szolgálónak pedig az a szép szokása van, ha külső dolga akad, rendezesen elballag a kaszárnyába, hogy valami jellel biztosítsa a káplárját szerelméről. Erre is számítottam, mikor elküldtem a cselédet. Milyen kegyetlen voltam magam iránt, mikor ezt a dolgot kieszeltem. Ha valaki más eszette volna ki ezt a czudarságot az én rovásomra, hogy elpusztítson a láb alól, sohasem bocsátanám meg neki. Még a síromban sem. De önmagának megbocsát az ember, hiszen a gyilkosságért, amelyet én főztem ki a saját életem ellen, tulajdon magam lakolok meg. Lakolok nemcsak testileg, hanem lelkileg is, mert hiszen mily sokáig és mily hideg észszel fontolgattam. Mily sokáig forgattam kezemben a fegyvert, míg végrehajtottam a tettet. Mintegy tizenöt-ször emeltem föl, de mindannyiszor elhagyott a bátorságom. Közben rágyujtottam néhány cigarettára, de mindenikből

szerető testvér) beszéde után szellőztették a termet — Polónyi Géza tartotta meg az interpellációját.

Bizonyos szelid borongással, sok cizitáttal és még több felvonással fűszerezve indokolta meg interpellációját, a melyet a miniszterelnökhöz intézett és a mely így szól:

1. Van-e tudomása a miniszterelnök urnak azon gyülekezetről, a melyet a Modru-Fiume megyében fekvő Terzátóban a horvát jogpártnak képviselői az osztrák Reichsrath szlovén képviselőivel azon czélból tartották meg, hogy a nem létező horvát államjognak védelme atatt a Szent István koronájához tartozó területnek elszakítására politikai szövetséget alkossanak?

2. Megegyeztethetőnek tartja-e a kormány ezen üzelmeket a Szent István koronája területén érvényes államjoggal és a Terzátó területén érvényes büntető törvénnyel?

3. Tett-e a kormány és milyen intézkedéseket az iránt, hogy ilyen, a magyar állam alkotmánya és területi épsege ellen intézett lázító szövetség üzelmek megakadályoztassanak és megtoroltassanak?

Kettő után lett vége az ülésnek.

Járványok, óvintézkedések.

Irta: dr. A. B.

Mindnyájan tudjuk, — a tapasztalat megtanított bennünket arra, — hogy a betegségek egy nagy része járványok alakjában lép fel; emberről-emberre terjed részint közvetlen, — vagy közvetett érintkezés által, részint pedig a levegő, víz stb. elszállítja a kór csiréit s átplántálja oda, ahol azelőtt azon betegség ismeretlen volt, amely helyek azután ismét kiinduló pontjává lesznek a betegség további ragályozásának. Így találkozunk aztán a további betegségekkel részint tájkóriral, részint pedig kiterjedt, nagy területeket felölelő járványok alakjában.

A járványokat okozó kórsirok különböző időhöz kötve, többféle külső körülmények által szaporodásukban gátolva,

vagy előmozdítva megfertőzik az emberi szervezetet s abban csaknem kivétel nélkül veszedelmes, az emberi élet kioltására czélzó betegségeket hoznak létre.

Ezen kórsirok ragályozó, fertőző s könnyen terjedő volta indította az embereket azon törekvésre, hogy ellenük óvintézkedéseket léptessen életbe. Ilyenek: az elkülönítés, a határ- és vesztegárak s főképpen a már fellépett betegségekkel szemben a desinfectis, a fertőtlenítés. Ezen intézkedések szigorú, fontos kivitele képezi ezen betegségek csaknem kizárólagos gyógyszerét is, de ismételen hangsúlyozva: szigorú, fontos végrehajtása. E szigorú, pontos elkülönítés szab talán majd határt a Bécsben elültetett pestisnek s mindannyiszor kielégítő eredményre vezet, ha kellően érvényesítetik is.

Igy vagyunk a már nálunk meghonosodott fertőző betegségekkel is; ezekkel szemben vannak kötelező, törvényerejű fertőtlenítő intézkedéseink s ezeket végrehajtó közegeink. Hogy egyes esetekben mégis nagy arányokat öltenek a betegségek, oka kizárólagosan ezen intézkedések laza, gondatlan alkalmazása. És sajna, a legtöbb esetben ezzel találkozunk; mert láttuk, miképp történik nálunk az ugynevezett fertőtlenítés.

A kezelő orvos, ha a beteg környezetének kedveskedő törekvések nem befolyásolják, bejelentik ragályos betegét a rendőrségnél; ez aztán veres czódulával tilosnak jelzi a beteg s a betegség természetéhez képest 2—3 6—8 hét mulva elkezdi fertőtleníteni. Ez idő alatt a magára hagyom, többnyire, se szegény sorsu beteget nem ellenőrizi más, mint a gambo természet, végül pedig környezetét fertőtleníteni szintén ugyanezen közeg. Mert hiszen ki nevezné pontos és a dolog természetétől kifolyó helyes eljárásnak azon fertőtlenítési módot — mely pedig el van terjedve, — hogy a beteg párnájának huzata s egy pár, talán soha sem használt, értéktelen ruha darabja a fertőtlenítő gép gőzének kitétetik egy fél órára!

A betegszoba többi berendezésének, a többi ápolók ruháinak szigorú fertőtlenítését csak az a hatalom végzi el, mely mindent tud, mindent lát, de kézzelfoghatólag semmit sem eszelepszik.

És ezen fertőtlenítésnek meglehetősen magas a díja — több 2 frtnál, melynek pozitív eredménye pedig egy krajczárt sem ér. Az a betegszoba továbbra is fészke a bajnak, a beteg környezete pedig azalatt is, továbbra is fertőzheti a vele érintkezőket.

Annai tény, hogy ezen óvintézkedések ideális végrehajtása viszonyaink között csaknem kivihetetlen, de az is tény, hogy szigorubb ellenőrzés, gondosabb, alaposabb fertőtlenítés bizonyára esökkentené a ragályozási képességet. És ha még hozzávesszük azon körülményt is, hogy a szegényebb néposztály nem szívesen vagy igen nehezen tudja fizetni a fertőtlenítés díját, úgy ne csodálkozzunk azon gyakran előforduló állapotot, hogy eltiokolja ragályos természetű betegét s mire a baj konstatáltatott, akkorra már egész utcák lakói fertőzve vannak. El kell törülni ezt az adót, melynek praktikus értékét ugysem ismeri el a nép, de szegénysége és nehezen fizető természete talán jobban beveszi a díjtalan fertőtlenítési eljárást is.

Egy másik nagy fontosságú tényező a ragályozó betegségek terjedésében a nép idegenkedése a kórházaktól, a hová sokszor a legnagyobb rábeszélésünk dacára sem tudjuk beküldeni a beteget és azon körülmény, hogy nincsenek állandó járványkórházaink, mert csak járványok esetén vannak nyitva és ekkor is oly kis méretűek, hogy már a járvány első napján teljesen meg vannak tömve. Hogy pedig a nép idegenkedik a kórházi kezeléstől, ennek nemcsak a túl magas ápolási díjak okai, hanem okozója a nálunk divatban levő kórházi rendszer, a mely — minden gondos fegyelem dacára is — ismeri még a baksist. — A kisebb falvak kórházai pedig 2—4 ágyra vannak berendezve s igen alkalmas helyiségül szolgálnak a beutazó szolga apró marha tenyésztési céljaira!

Alkalmas ragályozó fészkeknek tapasztaltattak még a ragályos betegségben elhaltak temetkezési szertartásai. A ma-

csak néhány szippantást szívtam, azután eldobtam. Ugy hiszem ittam is néhány pohár cognacot. Majd két karomba rejtettem a fejem és hosszan busultam. Ugy találtam nincs menekvés. Semmi sem sikerült az életben. Meg kellett érnem, hogy aki mindig megvetéssel beszéltem az emberek gyarlóságairól, magamat javíthatatlanul gyarlónak találtam. Ilyen sötét gondolatok között azt suggeráltam magamnak, hogy én nem bírom meg az élet terhet, tehát levetem, nehogy elveszszem nyomorult módon.

Körülbelül háromnegyed óráig készülődtem a halálra. Sokszor tekinttem az órára, majd félrevontam a függőnyt és kinéztem az ablakon.

Majd ismét elővettem a fegyvert és vizsgálni kezdtem. Minél többször tettem le, annál nehezebb volt fölvenni. Egyszerre két pohárral hörpintettem be a kognakból és mégis fölvettem... A lövés eldőrdült, de mint említettem, ugyanazon perczben, mikor a golyó a halántékomba hatolt, egyszerre megbántam a tettem. A halálvágyat a sebesülés pillanatában nyomban fölvaltotta az élet után való forró vágyakozás.

Milyen szerencsétlenség, hogy épen most emlékezem egy esetre, amikor az öngyilkos a lövés után még tíz perczig élt. Az én tettem után még alig három percz telhetett el. Maradna még hét perczem, amikor aztán bekövetkezik, ami után úgy vágytam és amitől most úgy rettegek, hogy a rettegéstől csaknem eszemet veszitem el. Nincs vesztegetni való idő. Az asztal közepéről fölkapom a gyufa-

tartót és bezuzom vele az ablakot. A zajra talán majd csak jön valaki, feltöri az ajtót és segítséget hoz. Az orvosok ilyenkor a szomszéd kaszinóban szórakoznak. Ismét fölérőködtem azon szándékkal, hogy az asztalig hatolok, de e pillanatban az eddiginél is élesebb fájdalom, mint valami lassu tűz kezdte emészteni a fejemet. Kiszott a levegő, mely olyan nyomást gyakorolt a fejemre, mintha a belső tartalmat el akarná szakítani a koponyától. Szemem világa lassankint elhomályosult, a szoba ködbe veszett előttem. E közben az érzéseknek valami csodálatos folyamata indult meg bennem. Mintha kicserelekte volna egy más emberrel, akinek a szerencsétlensége olyan borzadályllyal tölt el, melytől nem tudok szabadulni. Ugy gondoltam, hogy meg kellene magamat találnom. Föl kellene önmagamot keresnem, nehogy elveszszek. Önkénytelenül összeverődtek a térdeim. Megállapítottam, hogy a tulajdon térdeim voltak azok, a melyek összeverődtek.

Majd ismét azt képzeltem lázamban, hogy fölfújt állapotban a szoba közepén állok és egy összenyomorodott csonka ember zsugorog bennem. Ekkor a fájdalom szálakra kezdé bontogatni emlékezésem himes leplét. Ugy véltem, nem is csonka alakról, hanem valami egérről van szó. Azt figyelek én, menekülő kis egeret, a melyre éhes száju, nagy fekete macska vgyáz. Az öntudat foszlányos maradványából mégis csak összekombináltam, hogy a menekülő egér én volnék, a macska pedig, a melytől úgy félek, senki más, mint maga a halál. Vagy nem a

halál lehet az, a melyet köd előz meg. A köd egyre szürkül, majd egészen elsőtül. Már érzem a hidegét, mint fut végig a két lábambon és a két karomon. A sötétben óriási alakok árnyai jelennek meg. Az óriások malom köveket hempergetnek. Nagy és nehéz malomköveket. Ki veszi le rólam e roppant nagy terhet...

*

A eselédet hazakergette a záporosó, a mely hirtelen kerekedett. Meghallotta a hörgésem, feltörte az ajtót, orvosokat hívtak, a kik megállapították, hogy a „koponyafal két lemeze” közzé csuszott a golyó, a melyet eltávolítottak. Szerettem volna az orvos kezét megcsókolni, mikor kijelentette, hogy felgyógyulok.

— Orvos ur boldog vagyok.

Tényleg boldogságot éreztem, mert soha nem tudtam értékelní úgy az életet, mint azon a reggelen, a mikor kétségbeestten készültem a halálra és a mikor az orvos azzal vigasztalt, hogy felgyógyulok.

Pedig mennyire küzdtem a boldogságért, hogy törtem magam utána, mennyi hasztalan harczot vívtam érte. És ime egy reggelen, a melyre egy kínos éjszaka után ébredtem, mikor a doktor mosolyogva hallgatta, hogy én már a halálra készülök és a szemembe nevetett, hogy mit festem az ördögöt a falra. Életrevaló ember vagyok, olyan boldogságot éreztem, mint azelőtt soha. De ne irigyelje senki e boldogságot. Kissé nehezen jutottam hozzá.

Ujlaki Antal.

gyar nép ugyanis különös előszeretettel viselkedik a fényes, pompázó temetkezések iránt s a legszegényebb ember is igyekszik elhunyt hozzátartozóját diszes kocsin, nagy kísérettel helyezni el örök nyugó helyére. A fényes temetkezési menetek nagy közönséget csálnak össze, különösen pedig egész gyermekereget s nem egyszer vált már ragályozóvá a kíséző gyermekek nézve a ragályos beteg diszes temetése. Ezért volna helyes a ragályos betegek hulláinak rögtön, a legnagyobb esendben való eltemetése.

Mind e felsorolt tudnivalók, intézkedések már csaknem kivétel nélkül érvényben vannak, törvények által kötelezők s nem is bennök van a hiba, hanem a rendszerben, abban a lassukás, felületos rendszerben, mely ezen törvényeket alkalmazza és végrehajtani hivatott. Ezen kell segíteni, ezt kell könnyedé, gyorsabb eljárásúvá tenni s az eredmény bizonyára kedvezőbb lesz az eddiginél! Tagadhatatlan ugyan, hogy a ragályos bajok megfékezésében ma jobban állunk, mint csak 10 évvel ezelőtt is, de az sem szenved kétséget, hogy ezen kedvező eredményt még kedvezőbbé is tehetjük!

Szomoru évforduló.

— A Brády-család legyilkoltatása. —

Nagy események évfordulóit éljük. Diadalmas csaták emléke hív lelkesedésre s visszaalmodva magukat a régi időkbe, látjuk, mint viszik a magyar zászlót diadalra. De az álom nem mindig ilyen szép. A győzelmi dal mellett, a régi időkre gondolván, szívünkbe nyilallik a jajkiáltás, melyet úgy hallunk, mint ha mi is ott lettünk volna akkor, midőn esendes éjszakákon a sötétbe burkolt falvak felett kigyult a vérpiros fény és a nádfődek ropogásába belejajdult az emberi hang, a fájdalmas, a szívbe nyilálló. S mikor a hörgő étellel kialudt a zsarátok, a másik völgyben világította meg az éjszakát a veres fény s folyt a gyilkolás, örült vérszomjjal végezték munkájukat a Janku emberei s a többiek.

Most ötven éve. Éppen a mai napon történt, Körösbánya és Brád környékén is kiűtött az oláhok lázadása. — A Körösbányáról — hová Buntján prefektus emberei elül a magyarság szorult, egy kisebb szekér-csoport indult meg, midőn a védelmet nyújtó est leszállott. A Brády-család 13 tagja menekült a veszedelemből Arad felé, mert látták, hogy odahaza már minden veszve van. Velük tartott a körösbányai román lelkész is, hogy elkísérje őket veszedelmes utjokon, melyre némi bizalmat az nyújtott, hogy a nemes család az egész környéknek jóltevője volt.

A reménykedés hiába való volt. — Tehénfalva közelében elérte a családot meg nem érdemelt végzete, a szörnyű sors, melyről most mint rémes meséről beszélnek, ha a brádi hegyek közt visz el utad.

Tehénfalván elérték a menekülő családot Bunteán prefektus emberei, kiket a Brádyék szolgája vesetett utánuk s bár néhány nap előtt még az ő kenyerükön élt, első volt ki lándzsájával megkezdte a gyilkolást.

A család férfi tagjai hősi bátorsággal szálltak szembe a csordával, hogy a mellükbe szuródó lándzsák a nők gyenge testéhez ne férközzenek. S ez majd-majd sikerült is nekik. Egyik asszony a kezébe ragadta a lovak kantárszárait s kétségbeesett vágatásra kényszerítve az állatokat azon volt, hogy megmentse a nőket és gyermekeit. De a gyöngye női kezek nem bírtak az üldözőkkel s azok nemsokára elérték őket.

Másnap az elfogott férfakkal együtt a nőket is Vakára hurcolták, hol előre

kigondolt kegyetlenséggel lemészárolták őket.

Az egész családot a legkisebb gyermekig kiirtották itt.

Ennek a napnak szomoru évfordulója van ma a véres, mesébe illő történeté, melynek áldozatai ötven év óta ott fekszenek a Czebe melletti közös sírban a nyírfák alatt.

Erről a véres eseményről maradt ránk emlékképpen a hűtlen szolga lándzsája, melyet a szabadságharczi ereklyék között őriznek az aradi muzeumban. A lándzsa Benedikty József 48-as őrnagy tulajdona volt s tőle Lendvai Sándor a muzeum fáradhatatlan titkára szerezte be.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

Az Otthon című előkelő szépirodalmi folyóirat első megjelenésével rögtön megnyerte a művelt magyar közönség pártolását és pedig oly mértékben, ahogy ezt még nem tapasztaltuk. A szépirodalmi lapok kiadása ugyanis oly nagy költséggel jár, hogy az előfizetési árat, az itt elérhető, aránylag csekély olvasóközönség mellett, nem lehet alacsonyra szabni. Az Otthon kiadóhivatala azonban nagy elhatározásra szánta magát, amidőn előkelő, diszes szépirodalmi lapját olyan potomságért bocsátja a művelt közönség rendelkezésére, hogy ezt a németországi szépirodalmi lapok kiadói sem tehetik, pedig azok ugyancsak nagy olvasóközönségre számíthatnak.

Ilyen, megközelíthetőleg nagy elterjedésre számít az Otthon is s mi szívesen ragadjuk meg az alkalmat, hogy lapunk t. előfizetőinek az Otthon-t negyedévi 50 kr. kedvezményes árért tegyük megszerezhetővé. A midőn tehát lapunk előfizetői érdekében ezen áldozatot meghozzuk, kérjük, hogy még a novemberben megjelenő második szám megjelenése előtt jelentkezni, illetve a megfelelő előfizetési összeget beküldeni szíveskedjenek, minthogy ilyen nagy költség mellett a nyomtatandó példánymennyiséget pontosan kell megjelölnünk. Ujjonnan belépő előfizetők az Otthon októberben megjelent első számát is megkaphatják.

Mindenki belátja, sőt tudja, hogy ilyen előnyhöz csak lapunk útján juthat, ez világosan kitűnik az alábbi összeállításból:

Minden más vidéki napilap évi előfizetési ára 14 frt	Debreczeni Ellenőr napilapunk előfizetési ára 10 frt
Az Otthon-hoz hasonló szépirodalmi lap évi előfizetési ára 10.	Ennek előfizetői az Otthon-t előfizetési árért kapják. Megtakarítás évente 12.

Meg vagyunk arról győződve, hogy mindenki fel fogja használni azt az előnyt, hogy

egy politikai napilapot és egy gyönyörű, képes szépirodalmi lapot 24 frt helyett 12 frtéért megszerezhessen.

A „Debreczeni Ellenőr” kiadóhivatala.

— Város atyák jelölése. A szabadelvűpárt piac-utczai választmánya tegnapi népes ülést tartott dr. Balkányi Miklós-utczai pártelnök vezetése mellett a Bikaszálló kistermében. Tárnya volt az értekezletnek három városatya jelölése, a mennyiben jövő hó 16-án a közgyűlés

piac-utczai két elhalt és egy lemondott városatya helyét befogja tölni. A választmány egyhangulag jelölte Kiss Áron püspököt, dr. Balkányi Miklóst és dr. Szántó Sámuel. A párt vezetősége összehívására kérte a párt tagjait, hogy mind a három jelölt bejöhessen a bizottságba. Nem kétekedünk benne, hogy a három jelölt biztos győzőként bekerül a törvényhatósági bizottságba, mivel velők nemesak a szabadelvűpárt, hanem maga a város is kitűnő erőket nyer.

— A reformáció emléknapja. A főiskolai hittanszéki önképző társulat, mint minden évben, úgy az idén is szokott ünnepélyességgel üli meg október hó 31-két, mint a reformációnak évfordulóját. A rendezőség az ügyesen összeállított meghívókat már szétküldötte nagyrészt. Az emléknap programja a következő: Ének: Dicsőség stb. Oláh K., a főiskolai énekkartól. Megnyitó beszéd: Nt. Csiky Lajos felügyelő tanártól. Óda: Irtó és előadja Acsay Lajos 2 th. Ének: Luther éneke. Vagner, főiskolai énekkartól. Felolvasás: Juhász Sándor esk. fel-től. Ének: Oh dicső nap stb., id. Sz. Nagy K. főiskolai énekkartól. Záróbeszéd: Bogdán Lajos önképzőkör elnök-től. Körének: Dicséret, dicsőség stb. — Kezdeté pontban 5 órákor. A terom csak fél 5 órákor fog kinyitni.

— A városháza átalakítása ellen tegnap két irányban is kezdtek akeziót. Harezminezket bizottsági tag, párt különbség nélkül, kérvényt adott be a tanáshoz, a mely kérvényben bővebben indokolva, a télen való építkezés elhalasztását kívánják. Dr. Fejér Ferenc ügyvéd, városi bizottsági tag pedig a közgyűléshez felebezte meg a téli építkezést elrendelő tanácsi határozatot.

— Jog- és pénzügyi bizottsági ülés. A jog- és pénzügyi bizottság f. hó 31-én délután 3 órákor ülést tart.

— Elmaradt bankett. Puky Gyulának, a kir. ítélőtábla érdemes elnökének nyugalomba vonulása alkalmából a tisztviselőkör és a bíróságok által rendezendő bucsu bankett, — mint tudósítónk illetékes forrásból értesült — elmaradt. A bankett elmaradásának oka az ünnepelt férfit gyengélkedése s az ő saját kérése, hogy tisztelői és barátai minden további ünnepélyes bucsuzást mellőzzenek.

— Tanácsbíró választás. Az ev. ref. egyházkerület tanácsbírói tegnap bontották föl a megüresedett tanácsbírói állásra a szavazatokat, győztesnek körülbelül 200 szavazattal Szunyogh Szabolcs került ki Luby Géza ellenében.

— Eljegyzés. Wohl Lajos dr. B-Szilvársról eljegyezte dr. Simon Gáspár hajdusoboszló városi orvos bájos és kedves leányát, Piroksa kisasszonyt. Az eljegyzéshez a legőszintébb szerencsekívánatok fűződnek.

— Az ifjuság első felolvasó estélye. Általánosságban megemlékeztünk már a kollégiumi ifjuság azon szándékáról, hogy ez évben gyakori ünnepélyek rendezése által, akarja a városi közönség érdeklődését és pártfogását teljelen megnyerni. E tervnek már az első valósalása meg is van, a mennyiben a Magyar Irodalmi Társulat a Főiskolai Zene körnek s a szintársulat pár tagjának közreműködésével nov. 2-án szerdán d. u. órákor a városháza nagytermében felolvasó estélyt rendez, melynek sikere az ügyesen összeállított műsor folytán előre biztosítva van. Mig a rendes meghívót közölte-

hetnénk, előre is jelezzük mint bizonyos tény, hogy a szintársulat tagjai közül Fáy Flóra komoly szavallattal, Karacs Imre és F. Kállay Lujza fognak énekelni. A Főiskolai Zenekör 3 számmal most lép ez évben nyilvánosság elé s kétségtelesen igazolni fogja a róla eddig hallott dicsérő szavakat; az ifjuság részéről Kovácsy Kálmán, mint az Irodalmi Társulat elnöke mond megnyitót; Boross Lajos, kit közönségünk tavalyról már jól ismer, vig szavallatot tart s Ady Endre, — ki verskötetére a napokban hirdetett előfizetési felhívást, — humoros elbeszélést olvas fel. A felolvasó esélyeken továbbá az ifjuság poétái is szerepelni fognak egy-egy számmal, ezuttal az első estélyen Kun Béla kezd meg, ki verseiből mutat be egy párat. A rendezőség a meghívókat a nadokban szétküldi a belépti díj 1 koronára van tervezve, a tiszta jövedelmét az ifjuság nyomtatott lapjának, a Debreczeni Főiskolai Lapok s még a kezdett nehézségeivel küzdő zenekör alaptökéjének javára fordítják.

— Adomány a Csire-család részére.

Géressi Kálmán tankerületi főigazgató két koronát küldött szerkesztőségünkhöz, hogy juttassuk azt el a boldogtalan véget ért Csire Ferencz rendőr családjának. Eljuttattuk és felkérjük olvasóinkat, segítsenek tehetségük szerint az özvegyen és apátlan árvákon. A kiadóhivatalunkhoz újabban a következő adományok érkeztek: Magoss György dr. 5 frt, Magoss Gyuricza, Magoss Olga, Magoss Margit 50—50 kr. — E pénzt illetékes helyére juttatja a kiadóhivatal.

— **A katonák esküje.** A katonaelet legfontosabb momentumai közé tartozik az eskütétel, a midőn ugyanis halálig tartó hűséget és törhetlen ragaszkodást fogadnak a hazának, a királynak. Igaz érzés, a baka gyerekek nagy lelkesedése jellemzi e szép aktust. Hogy a katonalelke fennköltebb érzelmeit a külsőkben és kellőképp kifejezésre juttassák, egyházi szertartások s nagy katonai pompa kíséretében esketik fel a katonát. A zene elnémul, a zászlók meghajolnak s a díszbe öltözött, eserdíszes hadfiak elmondják a szent fogadalmat. A katonák e lélekemelő ünnepélye az idén november 1-én fog a gyakorló téren végbe menni.

— **Kirakat feltörések.** Pár hét óta városunkban alig mulik el nap, hogy este 6 és 7 óra között valamelyik üzlet kirakatát fel ne törnék s a kirakatok tartalmát ellopják. A múlt héten az ékszerüzletek kirakatait tördelték be s fosztották ki, tegnap este az ösmeretlen fosztogató, betörőbanda ismét két főtéri kirakatot rabolt ki. A kis templom-bazár épülete alatt Grünfeld Adolf ruhakereskedő kirakatát törték be s az összes férfiruhákat ellopták. Ugyancsak ebben az időben László Károly szücsmester kirakatát is betörték s öt báránnyal sapkát elloptak. A rendőrség erélyes nyomozást indított a betörő banda kézrekerítésére s ma délelőtt három esavargó fiút el is fogott, kikre erős a gyanu, hogy ők követték el az utóbbi időben oly gyakori kirakat fosztogatásokat.

— **Azok a bacillusok.** A bécsi események igazolják a bacillusoktól való retteget. Ez a félelem különös ötletet érlelt meg dr. van der Heyden yokohamai orvosban. Olyan házat épített, melynek talai csupa fémszeretben foglalt üveg-tömbökből vannak összerakva. Ezek a különös téglák teljesen légmentesen vannak összeillesztve. A ház tetejének egyik sarkán kis nyílás van, melyen át a levegő kitudulhat a lakásból, de kívülről nem hatolhat befelé. Ez utóbbi ezéla egy szivócső van alkalmazva, melynek vége a háztól bizonyos távolságra kitoroklik, de

a betóduló levegő először vattán szűrődik át, azután pedig glicerinnel lesz sterilizálva. A ki ennyire megy az óvintézkedésben, annak már valószínűleg a fejében van valami bacillus.

— **Megijed a pestistől.** Debreczenben is megtörtént az első betegedés a pestis miatt. Nem az Indiából behozott bacillusok okozták ugyan a betegséget, nem is az elszabadult bécsi patkányok hozták ide: hanem azért egy debreczeni urhölgyet mégis ágyba fektetett a csunya betegség. Széchenyi-utca egyik házába sürgősen hívtak ma reggel egy orvost. A cseléd, aki érte ment, egészen ki volt kelve magából és eltartott egy negyed óráig, amíg elmondta, hogy urnöje megbetegedett valami rettenetes betegségben. Az orvos nyomban elment, ahol az említett hölgyet szivgöresök között találta. A kapott orvosi segély után azonban csakhamar magához tért a nő, s néhány percz múlva már maga mondta el az orvosnak:

— A Müller tanársegéd rettenetes halálát olvastam az újságban s ez anynyira megrendített, hogy magam is belebetegedtem.

Estefelé már semmi baj nem volt, azt azonban megfogadta az urhölgy, hogy ezután nem olvassa el az újságok pestis tudósításait.

— **A debreczeni cipész-ipartársulat** november 5-én szombaton a „Korona“ dísztermében, saját helyiség, munkaszálló és munka-közvetítési iroda felállításának alapjára, vacsorával egybekötött zártkörű táncestélyt rendez.

— **A jövő dohányja.** Az ember tökéletességében rejlik ama sajátság, hogy belátja ugyan egyes dolgok káros voltát, de mégis üzi. Így van az a dohánynyal, szidja minden ember, különösen az orvosok — rá fogják, hogy ártalmas, hogy tüdőt rontó — s mégis majdnem mindenki élvezi. A dohány fogyasztása évről-évre nagyobbodik s a termelésnek ugyan csak meg kell magát erőltetni, hogy lépést tudjon vele tartani. Nemcsak újabb és újabb földterületeket kell elfoglalnia, hogy minden igényt kielégítsen, hanem az egyre finnyásbodó izléssel is számot kell vetnie. Legujabban Ausztrália mocsáros vidékein egy eddig egészen ismeretlen dohánypalántot fedeztek fel. Ezt a dohánypalántot most nagy igyekezettel nemesítik, mert ize állítólag nemcsak jobb, hanem kevésbé kábító is, mint a dohányunké. Az angolok már is nagy telepeken termelik az új fajta dohányt, mely a régi dohányt, hitük szerint, egészen ki fogja szorítani.

— **Utolsó szavak.** Egy gazdag borkereskedő halálát érezvén közeledni, ágyához hívatta ifjabb fiát, ki kedvence volt — zárd be jól az ajtót és ablakot, hogy senki megne hallja a titkot, amit most neked mondani fogok: Szőlőből is lehet bort készíteni . . . s — meghalt.

Az egész környék lakossága el jött a gazdag borkereskedő temetésére, mert majdnem minden szőlőkert tulajdonos adósa volt neki, nagyon sokan kölcsönöztek tőle pénzt. Mindenki azt hitte, hogy a két fivér együttesen fogja az elhunyt üzletét tovább vezetni. Az ifjabbik okulva apja tanácsán átengedte az ő részét készpénzért bátyjának; majd megnősült s a szomszéd városban alapított magának egy új borkereskedést. Szőlőföldet vásárolt s csak saját készítette természetes bort árnt.

Anyagi helyzete azonban mindinkább rosszra fordult, s mire megvénült birtokai erősen megvoltak terhelve. A gondok nem sokára a halálos ágyra szegezték: ekkor maga köré hivatá gyermekeit s megparancsolá nekik: „Nyissatok ki ajtót és ablakot,

hogy mindenki hallja, a mit én most mondani fogok. Miután családja s sokan a szomszédságból ágya körül voltak, végerő megfeszítéssel kiáltotta. — Szőlőből nem lehet bort csinálni . . . s meghalt.

— **Orvosok eldorádója.** Bagdad városa valóságos eldorádó. képzett európai orvosok részére, mert 130.000 lelket számláló lakossága, egészségtelen éghajlati viszonyai daczára, mindössze három tudományosan képzett európai orvos van ott. Természetesen ezeknek annyi a dolguk, hogy hivatásuknak csak részben tudnak megfelelni. A többi ottlevő polgári- és katonarvos nem igen tanult európai egyetemeken, sőt többnyire még a török állami vizsgát sem tették le. Nem is igen bizik bennük a lakosság és minden komolyabb megbetegedésnél a három európai orvost hívja segítségül. Azonkívül Bagdad pompás terrenum a tudományos kutatások részére is, mert állandó fészke több, még ki nem kutatott fertőző betegségnek, u. m. az ugynevezett bagdadi mirigykórnak, a tifuzos mocsárláznak stb. Tehát orvosurak: föl Bagdadba!

— **Nyilatkozatok.** Többen figyelmeztettek hogy a „Debreczen“ című lap tegnapi előtti számában „Ne komédiázzunk“ című cikket nekem tulajdonítják. Kijelentem, hogy ama cikket sem magam nem irtam, sem annak megírásához, megjelenéséhez, impulzust nem adtam. Debreczen 1898. október 27. Bereczky Lajos.

Mile Pál ur megjelent szerkesztőségünkben és annak kijelentésére kér föl, hogy a „Debreczen“ tegnapi előtti számában Ne komédiázzunk cím alatt megjelent cikket nem ő írta.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Csütörtökön, október 27-én, („A“ bérletben): Hubay Jenő operája, *Cremonai hegedűs.*

Pénteken, október 28-án, („B“ bérletben): *Oroszlánvadász.* Ujdonság. Verő operetteje.

Szombaton, október 29-én, („C“ bérletben): *Oroszlánvadász,* Verő operetteje.

Vasárnap, október 30-án, délután lezállított helyárrakkal: *Mátyás Diák,* vagy a *czinkotai nagy ilce;* este bérletszünetben: *Havasi rémkirály.*

Dóczy csókja.

Debreczen, október 27.

A tegnapi előadásán Dóczy Csókját kapta a közönség, melynek egy némely tagja azt inkább adta volna, mint kapta. Az első sorok egynéhány abonense szívesen lett volna az a bizonyos zsidó, kit a szép királyné oly hévvel megcsókolt. Azonban a sors mostoha, olyanoknak azt nem szánta, akik ép oly hévvel viszonzták volna, hanem szegény királyné kénytelen volt a szinpadra illő fagyos csókkal megelégedni.

Mariette igen ügyesen fölbresztette a közönségben azt a gondolatot, hogy a csók titkon sokkal edesebb.

Szerencséje, hogy a szinpadon volt, máskülönbben aligha tudta volna megvédelmezni magát holmi rajongók támadásaitól. Tanácsoljuk is neki, hogy ő is bottal sétáljon ezentúl az utcán, mint *Kapossy Józsa.*

Különb, hogy mily ingerlő volt Mariska, legjobb bizonyítéka az, hogy Szatyí bácsit föl tudta csalni az almafára, Szatyí bácsinak viszont érdeme az, hogy oda főnny oly nyugalommal viselte magát, hogy még

fölvonás közben is dobálta le a szép királynénak az eleven almákat.

Éva volt, almafa is volt, de jó lett volna kigyónak lenni.

* **A csók.** Dóczy poetikus vigjátékának csengő-bongó versei hangzottak tegnap este a színpadról, a melyen annál nagyobb kedvvel játszottak, mivel a jobbdán előkelő közönség érdeklődéssel élvezte a bájos vigjátékot. A szereplők igyekeztek tehetségüket érvényesíteni, ami néhez feladat e darabban, mert telve van formai és tartalmi szépséggel, mély költészettel, úgy hogy a legkisebb részei is szép gondolatok fényében tündökölnék. Az egyes szereplők közül első sorban Szabó Irmát említjük, aki Mariettet személyesítette természetes kedvességgel, igazi leányos hévvel és rutinos játékkal. A szerepnek a csuca, a csók definíciója, amely a naivok világában mindenkor ambíció tárgya marad, mert hiszen, e napsugaras érzésekből szőtt finom poema soha sem téveszti el a hatást. Szabó Irma is hatott, de a hatás teljesebb, ha kevésbé siet, hangját helyesebben osztja be, hogy a dialóg csattanós befejezése, hatásában csillogóbb legyen. Ha nem is állapíthatunk meg teljes sikert, mégis konstatalható, hogy a fiatal naiva ismét arról győzött meg, hogy folytonosan nagyobb sikerrel halad előre pályáján. Nem is csoda, hogy e mű-szerepet nem tudta kidolgozni minden részletében, hiszen estéről-estére színpadon van, fizikai ideje sem lehetett arra, hogy a sok tanulmányt igénylő szerepet, olyau minicziószuson kidolgozza, mint az tehetségénél fogva tőle elvárható. A buzdító tapok azonban csak további tanulásra sarkalhatják.

Fáy Flóra és Halmy Margit gondot fordítottak szerepükre. Mint mindenkor, most is választékos eleganciával jelentek meg. Sobrinus szerencsés ábrázolóra talált Szathmáry Árpádban, aki pusztá megjelenésével is vigjátéki derűtséget tudott kelteni. Tanay Frigyes a király szerepében aratott sikert. A méltóságot és az előkelőséget egyéni szeretetreméltósággal tudta párosítani. Látszik, hogy ambícióval készült szerepére. — Rubos Árpád szinte rátermett arra a szerepkörre a melyet tegnap este betöltött, mert oly természetes humorral és hü vonásokkal ábrázolta Carlot, hogy teljesen valónak vettük úgy a pajkosságát, mint szerelmi nyilatkozatait. Fenyéri Mór az álaok Fidelióban, majdnem olyan álnok volt, mint a multkor, azon az emlékezetes estén, mikor Paty du Clamot játszotta. Székely ambícióval illeszkedett a kerethez Adolár szerepében.

* **Színházi hírek.** Pénteken október hó 28-án kerül először bemutatásra Verő György a kitünő színműíró és zeneszerzőnek legújabb operettje: „Az oroszánvadász”. Verőnek ezen legújabb operette jében is érezhető a mester genialitása. Kitünő, mulattató a szövege és bájos a muzsikája. A főbb szerepeket: Sziklay, (Brisson polgármester), — Locsarekné, (Dorottya), R. Serfőzy Zseni, (Madleine) F. Kállay Lujza, (Lusac Gaston, kadét), Karacs Imre, (Previllier Emil, festő) Szentés János, (Toupin), Rubos Árpád, (Babstiste), Makrayné, Guervassonné, Csáky, Guervassont játszik.

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Háboru Fasodáért.

Budapest, október 27. Párisból írják: De Courcel francia nagykövet, bár utódját már rég kinevezték, Salisbury kívánságára Londonban marad, amíg Angliának a francia javaslatra adandó választát megállapítják. A választ holnapra várják ott.

Franciaországban első sorban tudni kívánja:

„Feltéve, hogy Franciaország lemond Fasodáról és elhatározza Marchand visszahívását, hová küldhetik ezt újabb angol reklamációk veszedelme nélkül?”

Ez a pontosan fölített kérdés, Delcassé nézete szerint, Salisburyt kényszeríteni fogja annak elvi kijelentésére, hogy a hivatalos fölfogásnak is megfelel-e az angol lapoknak az a véleménye, hogy Franciaországnak messze Bahr el Gazel mögé kell visszavonulnia, mert az ott föllállított katonái elégtelenek a tényleges birtokbavétel markirozására.

Csak akkor, ha Salisbury ezt megerősítene, áll be az az eset, a melyről Delcassé a sárga könyvben így szólt:

„Ez annyi, mint lehetetlen követelés. Ez a francziák nemzeti becsületének megtámadása.”

Brisson bukása.

Budapest, október 26. Párisból jelentik. Este 10 órakor a royalista ifjúság folytatta a hadsereg melletti tüntetését, miközben több rendzavarás történt. Ejjékor a tüntetők szétszözltek. Egy Martin nevű embert, aki Madaura rendőrtisztviselőt bottal megütötte, letartóztatták. Egy omnibusz utast, aki Deroulédet abczugolta, a tüntetők megverték.

Faure elnök az est folyamán senkit sem fogadott és csak holnap hívja magához a két ház elnökeit.

A szocialista párt este ülésezett. Elhatározta hogy manifesztumot tesz közé, melyben tudtára adja a lakosságnak, hogy egy egy tábornok, aki részese az államcsínynek, kötelességét megszegve, a szöszéken jelentette be lemondását. És ezt a lázítót néhány hazaáruló megéljenzte. A mérsékelt pártot terheli minden felelősség.

— **Védekezünk — a köztársaságot fenyegető klerikális reakció ellen.**

Budapest, okt. 26. A francia kormányválság megoldása bizonytalan. A revízió ellenesek Dupuyt akarják miniszterelnöknek, ha ki meg van győződve Dreyfus bűnösségéről. Érdekes, hogy Chanoine hadügyminiszter néhány nappal ezelőtt azt mondta Casimir Periernek, hogy a titkos dossier semmi olyast nem tartalmaz, a mi komolyan szólhatna Dreyfus ellen.

Kossuth Lajos levelei Ihász Dánielhez.

Jókai Mórtól.

E napokban adta át nekem Ihász Lajos kedves rokonom Kossuth Lajosnak ötven sajátkezűleg írott levelét, azzal a megbízással hogy azokat olvassam el, s aztán, levonva belőlük a tanulságokat, adjam át az egész gyűjteményt a Nemzeti muzeum igazgatóságának, mely a Kossuth-örökösök által a Nemzeti muzeumnál letett többi iratokat s ereklyéket a késő utókor számára megőrzendő hivatással megbízott.

Előre kell bocsátanom, hogy ki volt az az Ihász Dániel?

A szabadságharcnak egyik legvitézebb hadvezetője, később az emigrációnak leg-

tiszteltreméltóbb alakja: igazán puritán jellem, tudtán kívül nagy ember, akihez Kossuth Lajos minden levelét így írja alá: „testvéri szeretettel.” Az egyetlen ember, a kiro legfőbb titkait rábizta, a kit családi ügyeibe beavatott, a kit emberi érzületeibe bepillantani engedett. Az a jó barátja Kossuthnak, a kinek elhunytá után sirja fölé márvány emléket emeltetett, távol Olaszországban, e magyar föllirattal:

„Páratlan. Hűséges. Barátja. Számkivetési. Keserveiben. 32. éven át. Tántoríthatlan. Osztályosa. Magyar. Szabadságharcz. Egyik. Kitünő. Bajnoka. Ihász. Dániel. Ezredes. Emlékének. Gyászoló. Barátja. Kossuth. Lajos. Hálás. Kegyelettel. Emelte.”

Átolvastam az emlékezetes leveleket s meghatott lélekállapottal írok róluk.

Ezek is azon iratok közé tartoznak, a miket csak egy későbbi (nálunknál vagy jobb, vagy rosszabb, vagy talán egész közömbös) nemzedéknek lehet olvasmányul adni.

Én rámm leverő hatásuk volt.

A levelek nagyobb része az „olasz-magyar légió” korszakára vonatkozik. (1859—1862.)

A magyar akkor is az volt, a mi most: vitéz, önfeláldozó, ha ellenségre talál; torzalkodó, veszekedő, ha magára marad.

Ihász Dániel volt a légió főparancsnoka, Kossuth Lajos volt az emigráció vezére. Az egyik Nápolyban, a másik Turinban. Kettőjükre nehezedik az egész feladat terhe.

Az európai konstellációk hol biztatók, hol leverők.

Az emigráció hevesfejű nevezetességei vakmerő vállalatokra unszolnak. Kossuth azt feleli nekik (1859. jun. 1.): „Nem játszunk kalandor szerepet.” Majd ismét: „Hübele Balázs módjára a hazát és nemzetünk becsületét kompromittálni nem engedem.” Az európai diplomatákról így szól: „Kiszedetnék velünk a tüzből a gesztenyét s aztán összeégett ujjakkal szélnek eresztenének.” Egy heves indulatu hazafiról azt mondja gunyosan, hogy „léghajón akar a Mátyás palotája tornyán kikötni.”

Minden levele a józan megfontolás politikáját hirdeti.

Londonból 1861. február 1-én kelt levelében így ír: „ha a magyar a koronázásra kialakodott, azt meg is tartja. A koronázás fontossága nem annak a vén koronának a feltevésében áll, hanem az inaugralis feltételek iránti alkuban, mely a koronázást megelőzi. Az egy formális szerződés, melyhez, ha egyszer megkötötte a magyar, ragaszkodik is; míg a másik fél azt durván meg nem törli. Ha a fejedelem háboruba keveredik, azt segíteni kell, még inkább, ha az osztrák támadatik meg külérő által, akkor a pragmatica sanctio kötelezettségei alól csak forradalommal lehet kibujni, s forradalmat bizony nem mindig lehet ám csinálni.”

A magyar légióban forrongó visszavonás állandó rovatát képezi leveleinek.

„Ismerem a visszavonó pártoskodást, mindenféle eszeveszett intrigákat, melyek bizony már velem is meguntatják a közélet vesződségeit.”

Majd egy másik levelében:

„Dicsőség! verje meg a Teremtő! Nekem nem kell. Nekem vagy honszabadság kell, vagy nyugalom.”

Egy újabb felháborító esetről így fakad ki:

„Ki lehet önök közt az az ördög-motolla, aki zavart, szakadást, pártoskodást csinál? — Lelkemből meguntam az egész comédiát, s bizony még rávisznek, hogy egész reggel azt

mondjam: üsse meg a mennykő! vesződjék a kinek tetszik, én nem fogok.*

Tetőpontját éri el az elkeseredése 1861. július 5-én írott levelében: „Átok van rajtunk! Sok és változatos átok, s az átkok legsúlyosbjainak egyike a légió.*

Akkor danolták ezt a nótát: „Szennyes az én ingem, szennyes a gatyám is: Majd hoz Kossuth tisztát...“

A magyar légió tisztjeinek volt a legtöbb szennyesük, a mire Kossuth ugyanazon levelében e szókra tör ki: „óh az az átkozott kártya!“ Mindenki pénzt követel tőle: ugyanakkor, a mikor ő hétszámra nem tud marhahúst hozatni a konyhájára s neje és leánya pénzért himeznek és varrnak (a hogy a számláik bizonyítják) s a fiai szerény díjért szolgálnak vasutnál!

A szégyenpir lepi el arcomat, a könykicsordul szememből, mikor ezeket a leveleket olvasom. Ne lássanak ezek napvilágot soha! Ilyen volt a magyar mindig, ilyen most, ilyen lesz mindig. Jó az ellenség előtt; rossz, ha magára marad!

CSARNOK.

Harcz a szerelemért.

Regény három kötetben.

— Fordította: **Váradl Ödön.** —

(Folytatás.)

3.

I. A figyelmeztetés.

— Tanítássalra nincs szüksége Sir Henry Sellon, erről gondoskodtam én. Most, hogy körülbelül 60 éves vagyok, mondottam, hogy én is szép voltam fiatal koromban. Tudtam több nyelvet, tudtam zongorázni énekelni, Hangom éppen oly dallamos volt, mint a Miriani s a férfiak körülrajongtak. De én ismertem ezélateik bűnös voltát s itt a bibliában találtam vigasztalást.

Hajlékomban mindig szívesen adtam volna helyet Medhurt Mirinának, bár a bűn útja már nem ismeretlen előtte. Őn mint idegen tartsa őt olyanak, a milyen valóban s legyen gondja rá, hogy ne zavarja fel egy más sir békéjét.

— Miss Bondt.

— Nincs egyéb mondani valóm. Intettem önt.

— Nem szükséges — szolt a báró nyugodtan — már mindent hallottam.

— Mit?

Ujra a bibliára fektette kezét.

— A szegény Miriani — gondolta Sir Henry — szigorú oktatója lehetett. Most már esodálkozom többé szemeknek buskomor kifejezése felett.

Azután hangosan mondá:

— Kegyed szegény, Miss Bond. John Meghurst megírta ezt nekem, így megengedi, hogy jövőjéről gondoskodom.

— Van annyi, a miből megéljek — nem fogadok el alamizsnát.

— Bocssáson meg, Miss Bend, ezé-lom nem volt.

Türelmetlen mozdulatot tett kezével s szolt:

— Mindent: Gondolja meg Miss Bond, hogy Mirian ezéelőtt egy évvel még gyermek volt s a mi közötté és M. Grey között történt nem volt más mint gyermeki megfontolatlanság.

— Ha ön ezt így fogja fel segítse az ég mindkettőjüket.

Sir Henry kalapját vette.

— Nem sokára itt leszek — szolt. Csak egy sétat teszek a falun keresztül, míg Miriani rendbe szedi magát.

Mindent hallott — mormogá a nagy-néne — mégis házába fogadja — szívébe. Vajjon mindent tud, vagy futólag értesültegy pár elejtett szóból, valami részletről.

II.

Miriani Rylandban nem tett bucsulátogatásokat a mire a báró sétatájából visszatért, már ő egy kis táskával, melyben egész vagyona volt, várakozva az ajtóban állott.

Sir Henry a nagy néne figyelmeztetésére gondolt s ezt különösnek találta:

— Ez az öreg nő azt hiszi, az egész világ csupa siralomvölgy. Boszantja a gyermek vig nevetgélése s egy ifju leány vidámságát halálos bűnnek tartja. Azt hiszi, hogy az én kis Mirianion valami roppant bünt követett el azzal, hogy egy hasonló fiatal emberrel a réten kergetőzött. Örvendek, hogy eljöttem azért, hogy őt magammal vigyem, mielőtt életkedvét e bosszus vén skatulya belől teljesen kiölné.

Eldobta a szivart, melyet sétatja alatt szitt mialatt az igénytelen kis táskára mutatott nevetve.

— Mi van benne Miriam?

— Az én ruhatáram — felelé keserű gunnyal — munka-kosaram s egypár könyv, egyéb semmi.

— Munka-kosarad és könyveidet elhozhatod magaddal, ha előtted arra érde-mesek — mondá, minden egyebet itt hagy-hatsz. Londonban nem olyan divat van ám, mint Rylandban.

— De mégis — viszonzá Miriani — ha nincs önnek ellene kifogása szeretném elvinni ruháimat.

— Hát olyan becsesek előtted?

— Emlékeztetni fognak az elmúlt időkre.

— Hát olyan boldogan folytak azok, hogy szeretnél reájok visszaemlékezni? Nos, jer gyermekem, ne sirj. Hozd magaddal a táskát, ha akár én is viszem.

— Azonnal itt lesz a szállító koe-si, vagy talán előzzük meg?

— A hogy óhajtod, Mirian elbuesz-tál már nagynénédtől?

— Igen — hangzék ki Miss Bong hangja. Mindaz, mit neki s önnek mon-dani óhajtok az, éljenek boldogan mind-ketten s bár mi is történjék, ne felejtse el, a mire figyelmeztettem.

— Isten áldja meg, Miss Bond — mondá a báró oly udvariasan, hogy az agg hölgy szükségesnek látta azt, hogy felálljon s még udvariasabban meghajtsa magát.

A báró most látta, hogy nem alap-talanul beszélt az ifjukor szépségéről. Alakja most is sugár, nyulának volt s arezvonásai mostani merevségök daczára mutatták az egykori kiváló szépség nyo-mait.

A szállító koe-si nem jött s így Sir Henry kénytelen volt egy kis gyermeket előszóllítani, ki az uton kötőréssel fog-lalkozott:

— Vidd el e táskát Longford állo-máshoz — mond a báró — s ül fel, míg mi megérkezünk, kapsz fáradságodért egy félkoronát.

A gyermek felkapta a régi táskát s vigan előre sietett, nem kevéssé meg-örülve annak, hogy oly rövid idő alatt egy esomó pénzre tesz szert, melyért más különben egy hétig kell dolgoznia.

A mint a báró nevelőleányának kar-ját nyujtá s elindult a kis házajtáját egy szikár kéz bezárta s Miss Bond a maga egyedülletében a bibliával ott marad. Csak ez a könyv létezett előtte. Minden más könyvet ha módjában lett volna — szeretet volna porráégetni s a szerzőt és az olvasót Martyr halálra szálni. Kedves életmondásai azok voltak, melyek az em-berek gonoszságairól s arról, hogy egész élete bűn szóltottak. A szelid szeretet hir-dető mondásait a bibliának nem szerette olvasni.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvény-társaság közlése.

1898. október hó 27-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	119.40	119.90
" vasuti beruházási köt. 4 1/2%	—	119.50	120.50
" koronajárdék 4%.	—	97.50	98.—
" regále vált. köt. 4 1/2%	—	100.25	101.—
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	116.75	120.25
Egységes államkötvény 4 1/2%	—	100.75	101.25
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	138.50	139.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	377.25	377.75
Osztrák hitelbank részvény	—	351.90	352.10
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	95.25	95.75

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogban 4%-os sorsj.	—	122.60	123.60
" " " 3%-os	—	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	120.—	121.—
Magyar vörös keresztsorsjegy	—	10.50	11.—
Osztrák " " " "	—	19.50	20.—
Olasz " " " "	—	11.75	12.25
Bazilika sorsjegy	—	6.60	7.—
Jó-sziv " " " "	—	3.90	4.30

Pénznomok:

Cs. és kir. arany	—	—	5.65	5.74
20 márkás arany	—	—	11.77	11.81
20 frankos arany	—	—	9.54	9.58
1 Sovereigns	—	—	12.05	12.09

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. október 26-án.

Buzaüzletben ma készáru szilárd han-gulatban nyílt meg s az árak 10—15 krral emelkedtek.

A kínálat jó volt. Malmaink a keresle-leten élénken vettek részt. Szilárd irányzat mellett eladatott 60,000 mm., melyekért teljes 10—5 krral magasabb árakat fizettek.

Rozsban csekély volt a forgalom, vál-tozatlan áron.

Tengeri változatlan.

Zabban eladatott néhány kocsirakomány változatlan áron, szilárd irányzat mellett.

Eladatott:

Buza uj. Tiszavidéki. 100 mm. 79.5 k. 10-30 forinton, 100 mm. 79 k. 10.30 forinton, 700 mm. 81 k. 9.75 forinton, sárga, 300 mm. 80.5 k. 9.60 frton, sárga, 100 mm. 80 k. 9.25 frton, mind három búnapra.

II. Hataridő-üzlet.

Külföld magasabb árfolyamokat jelent. Nálunk az üzlet szintén szilárd hangulatban és magasabb árakon indult meg. A forgalom élénk volt s az árak kisebb hullámzások után emelkedtek.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza márcziusra	9.75 — 9.76
" októberre	9.55 — 9.60
Rozs márcziusra	8.28 — 8.30
Tengeri májusra	4.74 — 4.76
Zab márcziusra	5.98 — 7.—
Repcze augusztusra	12.70 — 12.80

Délután 4 órakor zárlat:

Buza márcziusra	9.74 — 9.75
" októberre	9.55 — 9.60
Rozs márcziusra	8.29 — 8.30
" októberre	8.15 — 8.20
Zab márcziusra	5.99 — 6.—
" októberre	5.85 — 5.95
Tengeri májusra	4.74 — 4.76
Repcze szeptemberre	— — — —

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felélős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

Bérekcsik dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Órassámra.		
Fél órára	40	30
Háromnegyed órára	50	40
Egy egész órára	60	50
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára vagy kevesebb időre	30	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város szomszárjában belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (vallaskülönbség nélkül), ha a végzettség a templomban történik	2	1 40
A temetőbe ki és vissza	1 20	80
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1 20	40
A színházba menet	60	40
A színházról jövet	60	40
Bármely vasúti indóház vagy rakthoz nappal menet vagy jövet kézi tászkával	50	30
Éjjeli menet vagy jövet kézi tászkával	80	60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málna után 10 kr. jár		
A kocsilyázó vagy csónakázó tóhoz, cukorgyár, légszuszogó, kertészeti egyeslet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	90
Minden következő órára	40	30
A katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30
A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítatnak.		

698. szám.
1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a h. bösörményi kir. járásbírósnak 1888. évi P. 6580., 6581., 6977. sz. végzése folytán Dr. Soltész Henrik ügyvéd által képviselt Ernst Péter felperes részére Berkes Mátyás, Berkes Bálint, Tóth Péter és Ágoes Pál alperesek ellen 480 frt, 25 frt és 39 frt 50 kr. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán, alperesektől lefoglalt és 618 frtra becsült ingóságokra a h. bösörményi kir. járásbírósnak 1898. évi V. 57/4. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, az árverésnek végrehajtást szenvedők egyeki lakásán leendő megtartása határidőül 1898. évi november hó 7. napján délelőtt 9 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt gabonaneműek, széna, szalma, sertések és egyebek a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölélegére fognak utaltatni.

Kelt H.-Bösörmény, 1898. évi október hó 22. napján.

Kopácsék Aurél.
kir. bírósági végrehajtó.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 28. Bérlet 23. sz., B

Holnap, pénteken, 1898. évi okt. hó 28-án, újdonságul, először:

Az oroszánvadász.

Nagy operette 3 felvonásban. Schönthal T. Stein L. után írta és zenéjét szerette: Verő György.

SZEMÉLYEK:

Brisson Kasimir, polgármester Sziklai Miklós
Dorotya, huga, — — — — — Loesarekné G.
Madleine leánya — — — — — Serfőzi Zseni
Previllier Emil, festő — — — — — Karaes
Lusac Gaston, Brisson unoka-
öccse tüzer kadét — — — — — F. Kállai L.
Toupin,) — — — — — Szentés J.
Poisson,) — — — — — Csatár Győző
Trouville) — — — — — Boár J.
Regnard) — — — — — Markovics H.
Dubois) városi előkelőségek Herczegh.
Dubosné) — — — — — Bartháné Linka
Camutlé) — — — — — Tóth Lajos
Pitoné) — — — — — Serfőzi Gy.
Pitoné) — — — — — Markovicsné.
Babtiste, Brisson inasa — — — — — Rubos Árpád.

1289. v. k. sz.
1898.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. IV. 512/2.—1898. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint az Első magyar gazdasági gépgyár r.-társaság részére Nagyházi János és adós társai debreczeni lakosoktól 1391 frt tőke, ennek 1897. évi szeptember hó 30. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 98 frt 32 kr. perköltség erejéig 1898. évi szeptember hó 23. án bíróság lefoglalt és 2000 frtra becsült gőzgép és eséplőszekrényből álló ingóságok 1898. évi november hó 8-án d. u. 3 órakor kezdetét veendő és Varga-utcán 17. számú háznál megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1898. évi október hó 23.

Török Péter

965—1—1

birói kiküldött.

Csokonai nyomda

és kiadó-részvénytársaság

Debreczen Halpiacz.

Ügyvédi és ev.ref.egyházi nyomtatványok

következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

Nyomtatvány-szám	Alak	25 db db krajczár	100 db db krajczár	Nyomtatvány-szám	Alak	25 db db krajczár	100 db db krajczár
1	Adóslévlé	0 1/4 iv	5 20	25	Törlési nyilatkozat	0 1/2 iv	10 40
2	Térítvény	0 1/2 "	10 40	26	Költségjegyzék (fehér irodai papir)	0 1/2 "	15 50
3	Zálogolási és becselési jegyzőkönyv	0 1/1 "	20 75	27	Kötelezvény I.	0 1/2 "	10 40
4a)	Árverési jegyzőkönyv (külv.)	0 1/1 "	20 75	28	" II.	0 1/2 "	10 40
4b)	Árverési jegyzőkönyv (belv.)	0 1/1 "	20 75	29	Nyugta	0 1/2 "	10 40
5	Hirdetés elsőbbségi jog érvényesítése végett	0 1/2 "	10 40	30	Adóslévlé	0 1/1 "	20 75
6	Biztosítási végrehajtási kérvény	0 1/1 "	20 75	31	Tanukihallgatási idézés	0 1/4 "	05 20
7a)	Tárgyalási jegyzőkönyv	0 1/1 "	20 75	32	Idézés	0 1/4 "	05—20
7b)	Tárgyalási jegyzőkönyv (községbirosági)	0 1/1 "	20 75	33	Szöbéli végrehajtási kérvény	0 1/2 "	10 40
8	Igénykereset, tulajdonjogi	0 1/1 "	20 75	34	Árverést elrendelő végzés	0 1/2 "	10 40
9	Sommás váltókereset	0 1/1 "	20 75	35	Végzés végrehajtás tárgyában	0 1/2 "	10 40
10	Sommás kereset (végzéssel)	0 1/1 "	20 75	36	Hirdetmény	0 1/2 "	10 40
11	Meghatalmazás	0 1/2 "	10 40	37	Marasztaló ítélet	0 1/2 "	10 40
12	Csödkereset	0 1/2 "	10 40	38	Jegyzőkönyv mezőrendőri kihágásról	0 1/1 "	20 75
13	Váltó-óvás (fehér irodai papíron)	0 1/1 "	30 100	39	Biztosítási jegyzőkönyv	0 1/1 "	20 75
14	Árverési hirdetmény	0 1/2 "	10 40	40	Kereset-levlél	0 1/1 "	20 75
15a)	Adásvevési szerződés	0 1/1 "	20 75	41	Kielégítési végrehajtási jegyzők.	0 1/1 "	20 75
15b)	Adásvevési szerződés	0 1/1 "	20 75	42	Megkeresés idegen közs. bir. végreh.	0 1/2 "	10 40
16a)	Csere-szerződés	0 1/1 "	20 75	43	Panasz-jegyzőkönyv	0 1/1 "	20 75
16b)	Csere-szerződés	0 1/1 "	20 75	44	Tanu kihallgatási jegyzőkönyv	0 1/1 "	20 75
17	Rendelvény	0 1/2 "	10 40	45	Jegyzék a pénzбирáságról	4 1/1 "	25 90
18	Árverést kitűző végzés	0 1/2 "	10 40	46	Mutató-könyv	4 1/1 "	25 90
19	Kézbessítési iv	0 1/4 "	05 20	47	Határidő-napló	4 1/1 "	25 90
20	Végrehajtási kérvény	0 1/1 "	20 75	48	Panasz-könyv	8 1/1 "	30 110
21	Hivatalos jelentés	0 1/1 "	10 40				
22a)	Árverési hirdetmény	0 1/2 "	10 40				
22b)	Árverési hirdetmény	0 1/1 "	10 40				
23	Tulajdonjog bekebelezése	0 1/1 "	20 75				
24	Zálogjog törl. bekebe. iránti kérv.	0 1/1 "	20 75				

Ev.ref.egyházi nyomtatványok.

Egyházi adófkönyv	100 iv	3.00
Gondnoki Napló bevétel D/a.m.	"	1.50
" kiadás D/b.m.	"	1.50
Pénzbeli számadás E/a.minta	"	1.50
Terménybeli számadás	"	1.50
Adófkönyv c/minta	"	1.50
Egyházi adó-iv	100 drb	0.50
Ésketési igazolvány	"	0.35
Keresztelési jegy	"	0.40

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.